

PASARÉTI PRÉDIKÁCIÓK
refpasaret.hu

**Pasarét, 2020. március 12.
(csütörtök)**

Földvári Tibor

A JÓ EMBER JÓAKARATOT NYER AZ ÚRTÓL

Köszöntés igéje: Zsoltár 146,5-6

Boldog, akinek segítsége a Jákób Istene, és reménysége van az Úrban, az ő Istenében; aki teremtette az eget és földet, a tengert és mindent, ami bennük van. Aki megtartja a hűségét örökké.

Énekek: 165; 89,1.7

Alapige: Példabeszédek 12,1-3.10.18.22.25.28

(Károli-fordítás: 11,32-12,2.9.17.21.24.27)

Aki szereti a dorgálást, szereti a tudományt; aki pedig gyűlöli a fenyítéket, oktalan az. A jó ember jóakaratot nyer az Úrtól; de a gonosz embert kárhoztatja ő. Nem erősül meg ember az istentelenséggel; az igazaknak pedig gyökerük ki nem mozdul. [...] Az igaz az ő barmának érzését is ismeri, az istentelenek szíve pedig kegyetlen. [...] Van olyan, aki beszél hasonlókat a törszúrásokhoz; de a bölcseknek nyelve orvosság. [...] Útálatosok az Úrnál a csalárd beszédek; akik pedig cselekesznek hűségesen, kedvesek ő nála. [...] A férfiúnak elméjében való gyötrelem megalázza azt; a jó szó pedig megvidámítja azt. [...] Az igazságnak útjában van élet; és az ő ösvényének úta halhatatlanság.

Imádkozzunk!

Imádunk téged, mennyei Atyánk, mert a te isteni boldogságod a mi boldogságunk is lehet. És olyan igei üzenettel köszöntöttél bennünket, amelyben ebben erősítettél meg.

Magasztalunk, hogy ugyanakkor a világi, földi életben is annyi mindenért lehetünk hálásak, annyi mindenért lehetünk boldogok. És köszönjük, hogy ezért is örvendezhetünk, amikor előtted vagyunk, a gyülekezet közösségében.

A JÓ EMBER JÓAKARATOT NYER AZ ÚRTÓL

De azt is valljuk most is, hogy a legboldogabbak Jézusért lehetünk. Köszönjük, hogy a megváltó mű elvégeztetett, erről is énekelhettünk. Köszönjük, hogy te vagy a világ királya és mindent hűséggel, igazsággal, szentséggel és dicsőséggel uralsz. És köszönjük, hogy ezt a te isteni uralmatat mi láthatjuk akkor is, amikor minden szép és jó a világban és akkor is, amikor nem.

Ezért hadd kérjük, hogy a mostani nehéz helyzetben is, amiben magyar népünk is benne van, lássunk téged, hitben láthassuk az eseményeket, lehessünk áldássá a bajban is. Segíts így imádkoznunk otthon is, nemcsak itt a gyülekezet közösségében.

De Urunk, azért is imádkozunk, hogy adj a mi népünknek is hozzád tért, hogy olyan lehessen a mi népünk is, aki bízik benned. Bocsásd meg, hogy annyi a káromlás, káromkodás, annyi az istentelenség.

Bocsásd meg, ha esetleg ránk is ragadt ebből, de köszönjük, hogy te meg is tisztítasz mindig. Köszönjük, Urunk, hogy bennünket is Jézus Krisztusban látsz. És, hogy mi is téged Jézus Krisztuson keresztül ismerhetünk, ezért vallhattunk kegyelmesnek, szabadítónak.

Kérünk, hogy az igehirdetésben is, a keresztlői igehirdetésben is az Úr Jézusról szóló evangéliumot ragyogtasd fel számunkra. Az ő nevéért hallgasd meg imádságunkat.

Ámen.

Igehirdetés

A magyar fordítású Bibliánkban a fejezet felirata így szól: a bölcsnek és bolondnak magaviselete. A 12. rész feliratában tehát életvitelről, viselkedésről hallunk. Ami fontos, hogy nem csupán etikai, erkölcsi szempontból, hanem teológiai nézőpontból is. Nemcsak emberi, erkölcsi vélemény, értékelés, hanem isteni kijelentés, isteni megítélés. És ebben a részben különösen is a viselkedésben, a magaviseletben a szó és a tett párhuzama, egymásrautaltsága vizsgálata történik: az emberi szó és tett az isteni szó és tett alapján. Ez már önmagában örömhír lehet számunkra, hogy Isten szava és tette minősíti, értékeli, kijelentésében közli még a bűneset utáni világban is az emberi szó és tett jellemzését, értékelését.

Az 1-3. versben ebben a költői műben – az egész egy nagy költői gyűjtemény –, ennek a témának a bevezetése történik, alapvetés, ahol a bölcsességgel kapcsolatos általános igazságot fogalmazza meg, majd az etikai és a teológiai nézőpontot. Azután pedig két nagyobb szakaszban, az 1-14., majd a 15-28. versekben példákban mutatja be – és ezért is olvastam föl több helyről a jellemzőket –, egy-egy mondatban, szópárhuzammal, hogy mi az emberi szónak és tettnek az összefüggése, ami viszont jellemző a bölcsnél, illetve a bolondnál. A bolond elsősorban erkölcsi értelemben, lelki értelemben értendő természetesen, nem szellemi módon.

A Példabeszédek könyve is, mivel Ószövetség, mindig mutat előre az Úr Jézusra ígéretképpen. Ennek a könyvnek ez a szakasza is Jézusra is akar mutatni. Különösképpen az utolsó vers miatt is elmondható ez: „Az igazságnak útjában van élet; és az ő ösvényének úta halhatatlanság.” Halhatatlanság – kifejezése annak, hogy a halál után is valami jellemző lehet a szó és a tett kapcsán.

Megvizsgáljuk először a bevezető három versben a bölcsességnek eme témája alapüzenetét, majd az etikai, illetve a teológiai nézőpontját, azután pedig nagyon röviden néhány vers alapján, amit olvastunk is, hogy ez a gyakorlatban hogyan mutatkozik meg a mi életünkben is, hogyan mutatkozhatott meg Jézus életében.

A megelőző fejezetnek az utolsó verse így hangzik: „Ímé,...” – így indul, jelzi, hogy valami nagyon hangsúlyos jön a legvégén a megelőző fejezetnek – „...az igaz e földön megnyeri jutalmát; mennyivel inkább az istentelen és a bűnös!” Rámutat, hogy a földi élet, a földi dolgok örök értékekkel, örök következményekkel bírnak. Péter az 1. levelében a 4. részben Jézus visszajöveteléhez kapcsolódóan is, és a szenvedések idején is felelősséggel élt étellel kapcsolatban is ezt az igei kijelentést alapul véve a 17-18. versekben arról beszél, hogyha még az ő népét is az Úr megítéli bizonyos helyzetekben – pedig szenvedő keresztyénekről szól, akiket lehet, hogy az Úrnak ítélnie kell valami miatt –, akkor mennyivel inkább megítéli Isten az istentelent és a bűnöst. Ott is előtte Péter az isteni fenyítésről, dorgálásról szól az Újszövetségben.

Miről hallottunk az ezt a verset követő újabb fejezet – beosztás szempontjából újabb fejezet – kijelentésében a bölcsesség témájánál? „Aki szereti a dorgálást, szereti a tudományt; aki pedig gyűlöli a fenyítéket, oktalan az.” A hívő ember magaviselete, az előző fejezetben is erről volt szó bizonyos témában, most pedig a szó és a tett tekintetében. Nagyon érdekes a dorgálás, fenyítés kifejezésekkel a bölcs, illetve az oktalan jellemzője. Valami olyasmi téma, amit egyikünk sem szeret. Főleg, amikor kisgyermek vagyunk. Ezt még a Biblia is írja, hogy senki nem szereti, ha fenyítik vagy dorgálják. Utólag persze már jólesik talán. Utólag. De itt nem azt írja, hogy aki szereti, rájön utólag, hogy szeretem a dorgálást, hanem azt mondja, hogy aki most, a jelenben szereti a dorgálást, az milyen. A szó és a tett megnyilvánulásában lehet, hogy van dorgálnivaló Istennek még az ő népén is?

Az a téma jutott eszembe most, ami mindannyiunkat érint, még a gyülekezetünket is, mert mi sem jöhetünk majd száznál többen be ebbe a templomba. Milyen szavak hagyták el a szátokat azóta, amióta kihirdetésre került ez az információ? Áldó szavak? Imádkozó szavak? Különböző vélemények? Aggódó gondolatok? Hogy lesz most az ifi? Hogyan lesznek a gyülekezeti alkalmaink? Az én számat nem hagyta el szó, de a gondolataimat elhagyta aggodás. Elkezdtem aggodalmaskodva gondolkodni az egészeztől. És olyan hálás voltam az Úrnak, hogy a bibliai téma szempontjából is leleplezett. – Hát hogy

A JÓ EMBER JÓAKARATOT NYER AZ ÚRTÓL

---

van ez? Most akkor nem az Úr az Úr, amikor lehet, hogy bajok vannak akár fizikai, akár lelki bajok egy nép életében? Ilyen értelemben nekem nagyon maivá vált ennek az igének csak a témafelvetése az igei kijelentésben.

Örökkévaló értékkel bírnak a földi életben olyan dolgok, ahol lehet, hogy az Isten még az övéit is megdorgálja. Csak aki szereti a dorgálást, az a tudományt szereti, az a bölcs. Nagyon fontos, hogy ez azt jelenti, hogy ő alázattal el tudja ismerni, józanul, hogy ő nem mentes a hibáktól. Sőt még a bűnöktől sem. Örömmel veszi a kiigazítást, amikor helyreállítja Isten az igéjében vagy esetleg valaki máson keresztül.

Ez még csak a felvetése a témának. Az etikai, illetve a teológiai nézőpont értékelése az a 2-3. versekben: „A jó ember jóakaratot nyer az Úrtól; de a gonosz embert kárhoztatja ő. Nem erősül meg ember az istentelenséggel; az igazaknak pedig gyökerük ki nem mozdul.” Itt az etika, az erkölcs, a teológia, az isteni nézőpont, az evangélium nagyon hangsúlyos örömhíre valamenynyire össze is kapcsolódik mindkét versben, de a hangsúly mégis: „A jó ember jóakaratot nyer az Úrtól” – elsősorban a bölcsnek, az Urat félő embernek a jellemzőit kell inkább kiemelni, az ellentétes oldalra nem annyira van szükségünk.

Megragadó ez a kifejezés: a jó ember. Nem tudom, hogy mikor hallottátok felolvasva, vagy ha olvastátok ti is a napi igében, hogy éreztétek ezt a jellemzőt, ha felfigyeltetek rá? Jó ember – engem zavart. Mert hát a konfirmáción is mindig arról beszélünk, hogy: – Hát mi reformátusok, a protestánsok azt valljuk, hogy nincs jó ember – és még az igéket is tudjuk mondani: „nincs, aki jót cselekedjék”. Hogy lehet mégis a Bibliában akkor jó ember? Nincs itt ellentmondás?

Annál inkább kérdés ez, mert Jézus maga – emlékeztek – azt felelte a gazdag ifjúnak, aki azt mondta neki, hogy „Jó Mester, mit cselekedjem, hogy az örökéletet elnyerhessem? Monda pedig néki Jézus: Miért mondasz engem jónak? Nincs senki jó, csak egy, az Isten.” Itt meg azt olvassuk, hogy „jó ember” – és ezt is jelenti az ősi kifejezés. Miért is mondta a gazdag ifjú Jézusnak, hogy „Jó Mester”? Ott a történetben ő az üdvösség elnyerése felől érdeklődött, az üdvösségre jutás lehetőségéről. Az Isten mércéje szerinti jóról szólt. Az Isten jósága előtti megállás, jóság kérdéséről. Jézus erre mondta, hogy: „Nincs senki jó, csak egy, az Isten.” Jézus mondhatta, mert ő is Isten.

Itt pedig az emberek közti etikai mércének megfelelő, az emberi mércével mért jóságról van szó. Jó ember szemben a gonosz emberrel – ez az ellentétpár itt a versben. Itt tehát nem az a kérdés, hogy valaki jó-e annyira, hogy örök üdvössége legyen a bűneset után, hanem a bűneset utáni világban, ahol még néha az Isten népét is dorgálni kell, fenyíteni, van-e, aki jó vagy egyáltalán nincs ilyen.

Itt éppen hogy megfordult bennem is az üzenet, itt lett az evangélium örömmüzenete nekem, hogy milyen nagy ajándék, hogy lehet a bűneset után

jó embernek lenni. Lehetnek jó emberek az emberi mérce szerint. Az isteni mérce szerint fenyíteni kell az Úrnak, dorgálnia, de akik látják őt, ismerik, azt mondják: ő milyen jó. És el is mondják másoknak: – Jó a közelében lenni, jó hallani, jó hallgatni, a szava és a tette olyan jó, olyan vonzó. Bárcsak az én gyermekem vagy unokám is ilyen lenne mint ez a kisgyermek és unoka! Mert olyan jó. Az enyém meg olyan... – most nem mondok jellemzőt.

Isten kegyelme által lehet jó embernek lenni. Isten kegyelme által a bűneset után. A másik, hogy Isten igéje jelenti ki, hogy van ilyen. Tehát nemcsak hogy lehet, hanem Isten maga kimondja a Szentírásban, nekünk is most kiemeli, hogy van ilyen, hogy jó ember.

Még tovább lehet menni: „jóakaratot nyer az Úrtól”. Annyira jó az emberi mérce szerint, hogy még az Úr jóakarátát is, jótetszését, gyönyörködését, gyönyörűségét is megnyeri. Azaz ugyanazt érzi Isten vele kapcsolatban, mint amit Jézussal kapcsolatban mondott el ott a megkereszteltetésénél is: „Te vagy amaz én szerelmes Fiam, te benned gyönyörködöm!” Jézus Istenemberként tökéletesen volt jó. A bölcs, aki az emberi mérce, emberi, etikai mérce szerint is jó, látjuk, hogy valahogy még a teológiai szempont alapján is mégiscsak jó lehet annyira, hogy jóakaratot nyer, az Úr érzéseit kifejezi.

A 3. versben pedig a teológiai szempont továbbmegy, hogy ez nemcsak Isten érzése, hanem benne van, hogy Isten előtt ez fontos is, mert ő megítéli azt, aki hamis, illetve megjutalmazza, mindörökre megtartja azt, aki igaz. Tehát már nemcsak jó ember, hanem igaz ember. Igaz ember. Ha ezt túl sokszor mondja valaki, hogy 'igaz, igaz ember', akkor a mondókából az lesz, hogy 'igazi gazember'. Az igaz kifejezés i-betű nélkül gaz – a magyar nyelv annyira beszédes, elég, ha csak egy betű hiányzik és épp az ellenkezője. Dehogy igaz! Gazember, aki méltó arra, hogy elvesszen. Méltó arra, hogy az Isten kárhoztassa: „de a gonosz embert kárhoztatja ő”. „Nem erősül meg ember az istentelenséggel” – az istentelen ember, a gazember, az nem tapasztalhatja meg az Isten jóakarátát. Sőt. Ugyanis Isten, az Úr – ez így még személyesebb talán –, az Úr egyedül jogosult arra, hogy az emberi, erkölcsi mércénél is meghatározza, hogy mi az, ami szerinte jó a bűneset után is. Egyedül Istené ez az erkölcsi hatalom, mindenhatóság, az erkölcsi rendet ő határozza meg és neki tartozik mindenki számadással. De ezért mondja, hogy akik az Úréi, az igazak, azoknak a gyökerük nem mozdul ki, azaz maradandóak, megmaradnak mindörökre.

Ki az igaz? Nem a büntelen, hanem az, aki tudja, hogy én elveszett bűnös vagyok, de az Úr, a jóakarátú Úristen kegyelmesen megbocsátott, megszabadított – ezt szoktuk mondani –, megigazított. És ez a megigazíttatás nemcsak azt jelenti, hogy: te nem vagy bűnös, te az enyém vagy – „Ne félj, mert megváltottalak, neveden hívtalak téged, enyém vagy!” –, hanem ilyenné is formál. A Példabeszédek könyve éppen ezt mutatja be, hogy milyenek azok, akik igazak. Dehogy büntelenek! Hát dorgálni kell őket az Úrnak, meg az em-

bertársaknak, a lelki testvéreknek is fenyíteni talán. De mégis a gyökerük ki nem mozdul. Nem csupán az Úr tartja fenn tehát az erkölcsi rendet, hanem az ő számára boldogságot, örömet, jótetszést, gyönyörködést jelent az övéinek az élete, a szava és a tette – mindjárt látjuk.

A maradandósággal kapcsolatban szeretném csak elmondani, hogy halljuk – majd otthon utánanézhethetünk –, hogy a 3., a 7., a 12., a 21. meg a 28. versekben utal arra, hogy mennyire maradandó az igaznak, az Úr szerinti jó embernek az élete, az övéinek az élete a szavuk és a tettük tekintetében minden szinten.

Az, hogy ő kárhoztatja az istentelent, az azt jelenti, hogy már a földi életben is ennek lehet jele. János evangéliuma 3. részében mondja az Úr Jézus: „Mert nem azért küldte az Isten az ő Fiát a világra, hogy kárhoztassa a világot, hanem hogy megtartassék a világ általa.” De aztán mégis úgy folytatja: „Aki hiszen ő benne, el nem kárhozik; aki pedig nem hisz, immár elkárhozott, mivelhogy nem hitt az Isten egyszülött Fiának nevében.” Aki nem hisz őbenne, az magát kárhoztatja, hogy nem hitt. És a végén: „Aki hisz a Fiúban, örök élete van; aki pedig nem enged a Fiúnak, nem lát életet, hanem az Isten haragja marad rajta.” „Az Isten haragja marad rajta.” „Az igazaknak pedig gyökerük ki nem mozdul” – mert az Úr kegyelme tartja e földi életben is és mindörökké.

A 10. versben hallottuk, és a példát az első szakaszból ennek a versnek az alapján hozom: „Az igaz az ő barmának érzését is ismeri, az istentelenek szíve pedig kegyetlen.” Az első szakaszban, az 1-14. versben az igaz embernek a házanépét, a családi életét is bemutatja, hogy ott hogy zajlik a beszéd és a tett. Ha belegondolunk, ezek a legizgalmasabb meg a leghétköznapiabb jellemzők: otthon a családban a szavunk és a tettünk hogyan mutatkozik meg. De nemcsak a család, nemcsak az emberi kapcsolatokban, hanem a vagyon, a gazdagság, az állatok kérdésében is.

A 10. versben ez áll tehát: „Az igaz az ő barmának...” – vagy jószágának – „...érezését is ismeri.” Az itt szereplő kifejezés, hogy 'jószága' – a Károliban 'barma' – ez elsősorban nem azokat a kutyákat, kiskutyákat, macskákat jelenti, amit itt a budapesti környezetben általában gondolhatnánk. Erre is utalhat természetesen az üzenet, de itt a szó szerinti jelentésben nagyobb testű háziállat. Izraelben a tehén, a juh, kecske és lehetne sorolni – nagyobb testű háziállat, amit otthon tartanak. Izraelben nem lehetett volna sertés. Nekünk nem volt soha tehenünk, de malacok mindig voltak. Én ebben éltem meg az üzenetét ennek az igének már gyerekkoromban.

Az a hangsúly, hogy még az állata érzését is ismeri. Ez annyira kifejező, hogy: az állat érzése. Még az állami törvények is tiltják az állatkínzást és megbüntetik. Börtönbe is került valaki, hallottam pár hónapja, hogy börtönre ítélték, mert állatot kínzott. De a Bibliái is arról beszél, hogy az állatok iránti viselkedés – és hadd mondjam így: szó és tett. Hallottunk már káromkod-

ni valakit az állata miatt? Akiknek vannak nagyobb testű állatai vidéken élve, ott könnyen elhangzik. Felbosszantja az állat.

Engem Isten megtanított arra, hogy ne káromkodjak, de azért amikor a kismalacok, nem is voltak nagyok, picik, azok aranyosak és mindenki örül, én is, de ha nem úgy viselkednek, ahogy szeretném, sietni kell valahova, de be kell hajtani őket az ólba és nem mennek, hát akkor bizony feldühödtem nagyon és elkezdtem hangosan kiabálni rájuk. Ugye a teológiai érv az volt, hogy ezzel a hangos kiáltással próbálom rávenni őket, hogy ijedjenek meg és menjenek befelé. De a szívemben benne volt a düh, a harag, az indulat. Most egy kis állat azt érezze a gazdáján vagy a gazdája fián, hogy milyen dühös és hogy tud kiabálni haragosan, indulattal?

A Mózes 5. könyve 25. részének 4. versében van arról szó, hogy: „Nyomatató ökörnek ne kösd be a száját!” – azaz amikor dolgozik, akkor hadd egyen, ha éhes, miközben tapossa ott a különböző gabonaféléket ki a kalászból. Ha éhes, hadd egyen! De ha szeretnék gazdagodni, akkor nehogy már megegye a nyomtató ökör a felét annak, amit kinyomtatott! Tehát bekötötték.

Emlékszünk arra, hogy Jézus hogyan ismerte az ő jószágának az érzését? Jézusnak volt jószág? Mert, ugye, ő azt mondta, hogy neki nincs semmije. Még lakása sincs, ahol lakjon. Az jutott eszembe, hogy amikor be kellett vonulnia Jeruzsálembe, akkor neki mégiscsak kellett kérni egy jószágot, egy szamara. És nem tudom, emlékszünk, hogy hány szamáron ült? Kettőn ült vagy egyen? Hát egy szamáron ült, igaz? De akkor miért vitetett kettőt? Miért kérte, hogy kettőt vigyenek neki? Mert az egyik az az anya volt, a másik meg egy olyan fiatal csikó, amelyiken még nem ült senki. Csak megjegyzem, milyen érdekes, egyet sem lehetett könnyű odaadnia a Mesternek a gazdától, mert Jézus mondja is a tanítványoknak: „És ha valaki kérdez titeket: Miért oldjátok el? Ezt mondjátok annak: Mert az Úrnak szüksége van rá.” De kettő szamarat kér Jézus? Igen, mert a kicsire gondolnia kellett, hogy ő az anyja nélkül nem nagyon ment volna. Megy az anyaszamár is meg a csikó is.

És milyen volt Iskáriótes Júdásnak a szíve, az istentelen szíve? Így van a Károliban (ez a „szíve” kifejezés könyörülete, irgalma jelentést hordoz): „az istentelenek szíve...” – könyörülete, irgalma – „...pedig kegyetlen”. Amikor azt mondja, hogy: – Hát a szegényekre kellett volna gondolni! Azt a háromszáz dénárnál is többet érő olajat miért Jézusra kellett tölteni? Hát a szegények! Nem nekik kellett volna adni? Milyen könyörülő volt Júdás, még Jézusnál is könyörülőbb. Csak hát ő arra gondolt, hogy abból a háromszáz dénárból ő akkor mennyit tehet el.

Csak szerettem volna jelezni a példával, hogy még Jézus is olyan igaz ember volt, olyan jó ember volt, aki tudta, hogy milyen egy jószág érzése. Ő is vidéken nőtt fel, ő jól ismerte a szamarak viselkedését. Jézus is maradót alkotott, igaz? Ha ezt Jézus nem így teszi, ha Jézus nem két szamarat, nem két szamarat kér, hanem csak egyet, és ott a kis samár alig jött volna

el, vagy úgy kellett volna odacibálni Jézushoz, akkor Jézus nem tölthette volna be, hogy ő tökéletes Isten és tökéletes emberként Megváltó és Szabadító irántunk. Jézus is igaz volt.

A szavak és a tettek a folytatásban is továbbra is jellemzőek. Sokszor szerepel a 14-15. versből kezdődően a 'száj' kifejezés, amit az ember az ajkával, szájával tesz. A vége felé pedig hallunk arról, hogy mindezt a munkában a munkahelyén hogy éli meg. Itt van szó a szorgosságról, nem a restség, hanem a szorgosság, szorgalom kifejezésekről. Ezért így teszem a hangsúlyt, hogy a családi életben, az otthoni kapcsolatokban, még az állatok iránt is hogyan él az igaz, hogyan beszél, hogyan cselekszik. És hogyan éli meg a hétköznapiakban máshol, különösen is a munkahelyén. Nekünk is meg Jézusnak is a szó és a tett etikai, emberi mérce szerinti és isteni mérce szerinti jellemzői.

Jézus hogy is mondta? Mindig az jön ki a szájon, ami a szívben van. Emlékszünk, hogy ezt mikor mondta Jézus? Akkor, amikor arról beszélt, hogy milyen szépen beszélnek az emberek és milyen szépen viselkednek? Vagy inkább negatív jellemzőket mondott? Aki nem emlékszik, majd nézze meg az evangéliumokban, hogy vajon Jézus milyen helyzetben mondta? Nézzünk utána! Nagyon beszédes lesz. Egy biztos, hogy azt mondta: ami a szívben van, az jön ki a szájon. De akkor is igaz ez, ha nem jön ki a szájon. Itt a 12. részben úgy beszél, mint ami kijön, de mégis az egész szakasz arról beszél, itt a nagy fejezet is meg a két nagyobb szakasznak a témái is arról beszélnek, hogy mindig a szívnek, a belsőnek, az érzéseknek, gondolatoknak a jellemzőit mutatja a száj akkor is, ha szól, akkor is, ha nem szól, de a tettekben mégis látszik valami.

Amikor a 18. versben ezt olvastuk: „Van olyan, aki beszél hasonlókat a törzsűrészekhez; de a bölcsenek nyelve orvosság.”, akkor itt egy olyan kifejezés szerepel, hogy valaki nagyon sokat beszél, túl sokat már szinte, és igazán nem is tud odafigyelni arra, amit mond, de annyira betölti a belsejét, az érzéseit, az egész lényét valami, amit el akar mondani. De ez törzsűrés. Önmagával van tele a szíve, valami meghatározza a belső érzéseit és nagyon sokat beszél, de ez közben törzsűrés is. Kétszeresen is nagyon súlyos. Az igazról pedig azt mondja, hogy amikor megszólal, az ajka megnyílik a szóra, az orvosság, gyógyít. Gyógyít.

A 25. versben: „A férfiúnak elméjében való gyötrelem megalázza azt; a jó szó pedig megvidámítja azt.” Itt is a 'megvidámítja a jó szó'. A 11. részben is olvastuk, hogy: „aki mást felüdít, maga is üdül”, maga is felüdül. A Kolossébeliekhez írt levél 4. rész 6. versében ilyen szempontból is mondja az ige, hogy: „A ti beszédetek mindenkor kellemetes...” – kedves – „...legyen, sóval fűszerezett; hogy tudjátok, hogy mi módon kell néktek kinek-kinek megfelelnetek.” A só itt most pozitív értelemben.

Jakab levelénél – emlékszünk – a beszéd, a nyelv – ott így mondja: a nyelv bűne –, de ott elmondja, hogy: „Ha valaki beszédben nem vétkezik, az

tökéletes ember, képes az egész testét is megzabolázni.” És ezt a szót használja Jakab a görög eredetiben, hogy: tökéletes. Aki a nyelvét meg tudja zabolázni, az tökéletes ember. Gondoljátok el, hogy hívő emberként az ige szerint tökéletesek lehetnénk mi is, ha a nyelvünket meg tudjuk zabolázni.

Csak hogy a nyelv azt mondja, ami a szívben van. És az egész felvezetés onnan indult, hogy van, amikor az Úrnak dorgálni kell talán, mert lehet, hogy nemcsak a családban, hanem a hétköznapi kapcsolatokban vagy a munkahelyen is a nyelvem olyasmit tükröz, ami nem kedves az Úrnak. De itt az igaz embernél, a jó embernél, a bölcsnél kedves az Úrnak. Kedves. „Útálatosok az Úrnál a csalárd beszédek; akik pedig cselekesznek hűségesen, kedvesek ő nála.” Cselekszenek hűségesen. Csalárd beszéd, utálatos, a cselekvés pedig már nemcsak beszédben van benne, hanem a tettekben is. A szó és a tett összhangja. Összekapcsolódik.

Amelyikőtök az interneten szokott szörfölni, kommenteket szoktál írni – hozzám hasonlóan talán –, az interneten hogy éljük meg a szó és a tett erkölcsi mércéje, emberi, erkölcsi mércéje és az isteni mérce, az isteni öröm, gyönyörűség jellemzőit? Mert manapság a nyelvünk, az ajkunk nemcsak akkor hallható, amikor szemtől szemben mondjuk, hanem látják még az arcunkat is a videón lehetőségként, aztán olvashatják, amit írtunk vagy hallják a laptopon keresztül, amit mondunk, még a hangunkat is hallhatják.

De az is lehet, hogy csak egy szót írok oda vagy egy smile-t teszek. És ha véletlenül nem smile-t teszek, hanem valami negatívát – bár ezt nem szoktam tenni –, akkor csak egy apró hiba, elütöm azt a billentyűt, amelyiknél a jobb vagy a bal oldalon van kettős pont. És hogyha nem jól ütöm, akkor most: - Tibor, miért tett egy olyan jelet, ami azt jelzi, hogy szomorú? Hát én nem azért írtam neki azt az üzenetet, hogy szomorú legyen! Vagy: – Vajon Tibor mit gondol most rólam, hogy ezt a szerintem jó dolgot ő azzal jelezte, hogy szomorú? Utána pedig jön a kérdés és akkor magyarázkodni kell a neten keresztül, pedig csak hibáztam. Nem is a számmal, még csak nem is a gondolatommal, a szívemmel, hanem elütöttem valamit a bűneset utáni világban, a laptopon egy helyet nem jól ütöttem meg. A szó és a tett. Emberi mérce szerint sem mindegy, hogy hogyan éljük meg.

Az ige itt erről beszél, hogy van, amikor törszúrás. Törszúrás. Rossz érzést okozok, pedig én csak hibáztam. És orvosság, amikor pedig a beszéd, a tett vigasztal, bátorít. A szorgos munka a munkahelyen szorgalmas. Olyan szép a kifejezés: nem rest, hanem szorgalmas. Eszembe jutott, hogy az Úr Jézus is mennyire szorgalmas volt. Volt, hogy egész nap dolgozott, aztán egész éjjel is dolgozott, mert imádkozott, aztán másnap is egész nap dolgozott szorgalmasan, serényen, gyorsan.

A 25. versben az „elméjében való gyötrelém” azt is jelentheti, hogy aggodalmaskodik. Amivel én kezdtem, hogy a gyülekezeti életünk hogy lesz majd most a rendeletek miatt – nekem ez aggodalmaskodássá vált, sajnos.

Aggodalmaskodik. Nem tud koncentrálni a lényegesre. Nem is tud dolgozni, mert annyira leköti az, amivel most foglalkozni kell. De ez aggodalmaskodás. Hogy is mondja a derék asszony dicséretében a Szentírás a Példabeszédek könyve végén? „Nevet a következő napnak”. A derék asszony dehogy aggodalmaskodik! Ő a mában is boldog, nevet és a következő napnak is nevet. És ha az aggodalmaskodó férje hazajön a munkahelyéről, akkor az ilyen asszony a férjének bátorítónak bizonyul, amikor megszólal vagy valamit tesz, vigasztalónak. Neki nincs munkahelye, az ókori derék asszonynak nem volt munkahelye, ő otthon dolgozott, de amikor hazajött a férje, akkor ő is bátoríthatta őt, erősíthette. Jézus is, emlékszünk, hogy mennyi mindennel akarta az ő tanítványait is bátorítani a szorgalmas munkánál is.

A legvégén pedig kiemeli, közben is már, ahogy jeleztem a maradandóság gondolatával, de a legvégén, az utolsó versben: „és az ő ösvényének úta halhatatlanság”. Emlékszünk, hogy a talentumok példázatában hogy is mondta Jézus a kettő és az öt talentumosnak? „Jól vagyon jó és hű szolgám.” Jó szolgám. Jó ember – jó szolga. „Jól vagyon jó és hű szolgám, kevesen voltál hű, sokra bízlak ezután; menj be a te uradnak örömébe” – vagy örömlakomájára. A példázat is arra utal, hogy jön Jézus vissza és ő szeretné az övéit ilyen jutalomban, ilyen ajándékkal megajándékozni.

Már az Ószövetségben is ez egy hatalmas kifejezés: halhatatlanság – csak itt szerepel. Az a kifejezés a héberben csak itt szerepel, teljesen egyedi. Később, ahogy a régészeti felfedezések előrehaladtak az újabb korban, ugariti szövegekben találtak több ilyen kifejezést, ami erre utalt. Tehát amikor az ószövetségi időben Isten kijelenti az ő szavát, megszokott volt a környező népek között is ez a gondolat, hogy halhatatlanság. Nem halál – az van az ősi nyelven. Nem halál – halhatatlanság. Az élet fája, az élet kifejezések vannak a Példabeszédek könyvében több helyen, ahol megint erre van utalás, hogy nemcsak a földi élet, hanem az örök élet is.

Ilyen szinten gondoljunk bele: mit tett Jézus azért, hogy mi ne csak a földön, hanem mindörökre maradandók, igazak, isteni mérce szerint is jók legyünk? Az örökkévalóságban már isteni mérce szerint is abszolút, tökéletesen jók, mint Jézus. De a földi életben is már lehetünk ilyenek, a Példabeszédek könyve is ezért mondja. De ha nem lennénk ilyenek, ha van miben fenyíteni az Úrnak esetleg téged is ma este, akkor azt mondja az ige: „aki szereti a dorgálást, szereti a tudományt” – szereti az Urat, szereti az Úr szavát. Az ilyet az Úr is szereti, de nagyon ám! Egyszülött Fiát adta. Majd a keresztelői igehirdetésben is mindjárt halljuk. Ha meghal az ilyen – Jelenések 14,13: „Boldogok a halottak, akik az Úrban halnak meg mostantól fogva. Bizony, azt mondja a Lélek, mert megnyugosznak az ő fáradságuktól, és az ő cselekedeteik követik őket.” És ezt a Lélek mondja.

Jézus hogyan élte meg tehát ennek a bibliai résznek is minden igei tanítását, bátorítását? Tökéletesen. Jézus szava és tette, Jézus erkölce túl az

emberi mércén az isteni mérce szerinti is volt, az Atya gyönyörködhetett benne, azt mondta: „Őt hallgassátok.” Az Úr Jézus úgy tanított, hogy még az emberek is elismerték, még az ellenfelei is, hogy azért van hatalom a szavában, van orvosság a szavában. És Jézus is – emlékszünk – így mondta a legvégén, még a kereszthalála előtt, de már a győzelmére is utalva: „Elvégeztem a munkát, amelyet reám bízál, hogy végezzem azt.” Szorgalmasan és hűséggel. És ezért mondta, hogy ő ezzel dicsőítette az Atyát: „Én dicsőítettelek téged e földön: elvégeztem a munkát, amelyet reám bízál, hogy végezzem azt.”

Mi van a szívedben? Mit mutat a szívedről a szád? És mit mutat a szívedről és a szádról – akár még a munkahelyen is – a szorgalmad? Szív, száj, szorgalom. Jézus olyan volt, aki mindenben az Úrra mutatott, az ő mennyei Atyjára, gyönyörködhetett benne. És ez az ige azt mondja, hogy mi is ilyenek lehetünk. Hiszed-e, hogy te is lehetsz ilyen krisztusi életű? Hogy téged is az Úr, ha kell, helyreállít? Fenyít is, ha úgy látja jónak, de mindenképpen szeretné, hogy te is az igaz emberek között legyél, közé tartozzál.

Imádkozzunk!

Mennyei Édesatyánk, imádunk téged, hogy az Úr Jézus nem burokban élte le az életét, hanem kicsi gyermekkortól fogva egészen halála pillanatáig e bűneset utáni világ körülményei között. De köszönjük, hogy nem bűnben, hanem bűn nélkül, tökéletesen. És köszönjük, hogy az ő élete, az ő szava és tettei mutatták mindazt, amiről az Ószövetségben ez a bibliai könyv is előremutatott.

Magasztalunk téged, hogy a bűneset után is lehet jó embernek lenni. És köszönjük, ha mi ilyenek lehetünk. De bocsásd meg, hogyha a családban, a munkahelyünkön vannak, akik nem ilyenek ismernek bennünket.

Most is kérjük, ha kell, bennünket is dorgálj. De köszönjük, hogy a te fenyítésed szeretetből van mindig és helyre akarsz állítani. Urunk, mi nem erőlködni szeretnénk, hogy jók legyünk vagy jobbak legyünk, hanem hitben szeretnénk a te isteni erőd által, a te kegyelmed által megtisztulni, megújulni.

Urunk, arra kérünk téged, hogy hadd legyen számunkra a szavunk és a tetteink minden helyen annak a megerősítése, hogy a tieid vagyunk, te előtted kedves módon szeretnénk élni. És köszönjük, hogy te ezt munkálad is Lelked és igéd által.

Kérünk azokért, akik gonoszak, akik bennünket is talán bántanak szóval vagy tettel. Köszönjük, hogy mi még az ellenségeinkért is imádkozhatunk és áldást mondhatunk. És magasztalunk, hogy te ez által is megnyerheted őket bármikor.

Köszönjük, hogy te a földi élet és az örök élet tekintetében is az elveszett bűnösöket még mindig kegyelmesen szereted, vonzod magadhoz. Minket is, köszönjük, hogy odahívtál.

A JÓ EMBER JÓAKARATOT NYER AZ ÚRTÓL

Hálát adunk neked, hogy az életünk bizonyágtevő lehet. Szeretnénk is azok lenni.

Kérünk azért, könyörülj meg népünkön csakugyan. Nemcsak a mostani helyzet miatt, hanem mindenképpen.

Kérünk a Kárpátalján levőkért, az ottani magyarokért, az ottani lelki testvéreinkért. Adj ott békességet a háborúban, addig is tartsd ott is a tiedet hűségben, hogy őrjüket is láthassák, hogy az igazak közé tartoznak.

És kérünk, legyél a betegekkel, a szenvedőkkel, a kórházban levő testvéreinkkel. Erősítsd őket is, Urunk.

Most a csendben elmondott imádságunkat is hallgasd meg az Úr Jézus érdeméért, Atyánk.

Ámen.

89. ZSOLTÁR

Isten ígéretei beteljesednek. (A Messiás-királyról.)

Genf, 1562.

d

Az Úr-nak ir-gal-mát ö-rök-ké
És hű-sé- ges vol-tát min-den-kor
é- nek- lem,
hir- de- tem, Mert mon-dom, hogy meg-áll
mind- ö- rök- ké ir- gal- ma, Me- lyet úgy
meg- é- pít, hogy meg-áll- jon min- den- ha,

7. Boldog a nép, amely tenéked örvendez, :/: Minden dolgát, Uram, ez viszi jó véghez. Fényes orcád előtt ezek járnak merészen, És a te nevedben örvendeznek szüntelen, Mert nagy dicsőségre őket felmagasztalod, És jótéteményed rajtuk megsaporítod.